

การใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

นางสาว เพ็ญแข พุ่มศิริ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-425-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015445

I10904091

THE USE OF LIBRARY RESOURCES BY SECONDARY SCHOOL STUDENTS UNDER
THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Pencare Poomsiri

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-425-6

เชิญชวน หุ่มศิริ : การใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร (THE USE OF LIBRARY RESOURCES BY SECONDARY SCHOOL
STUDENTS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ห่องพรรณ ลวนานนท์,
174 หน้า.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประการคือ เพื่อศึกษาการใช้และความต้องการในการใช้
ทรัพยากรห้องสมุดในด้านวัตถุประสงค์ ประเภท เนื้อหาและปริมาณ และเพื่อศึกษาปัญหาในการใช้
ทรัพยากรห้องสมุด ของนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทหนังสือพิมพ์ภาษาไทยมากที่สุด
โดยมีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อให้ทราบข่าวสารและเหตุการณ์ และหมวดวิชาที่นักเรียนใช้มากที่สุด
คือหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนในด้านความต้องการนักเรียนต้องการใช้ทรัพยากรประเภทหนังสือตำรา
หนังสือวิชาการ และสารคดี ส่วนหมวดวิชาที่นักเรียนต้องการใช้มากที่สุดคือหมวดวิชาวิทยาศาสตร์
ปัญหาที่นักเรียนประสบมากที่สุดคือ หนังสือเล่มที่ต้องการมักมีผู้อื่นยืมไป รองลงมาคือ เวลาเปิดทำการ
ของห้องสมุดน้อยเกินไปและจำนวนหนังสือที่มีไม่เพียงพอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

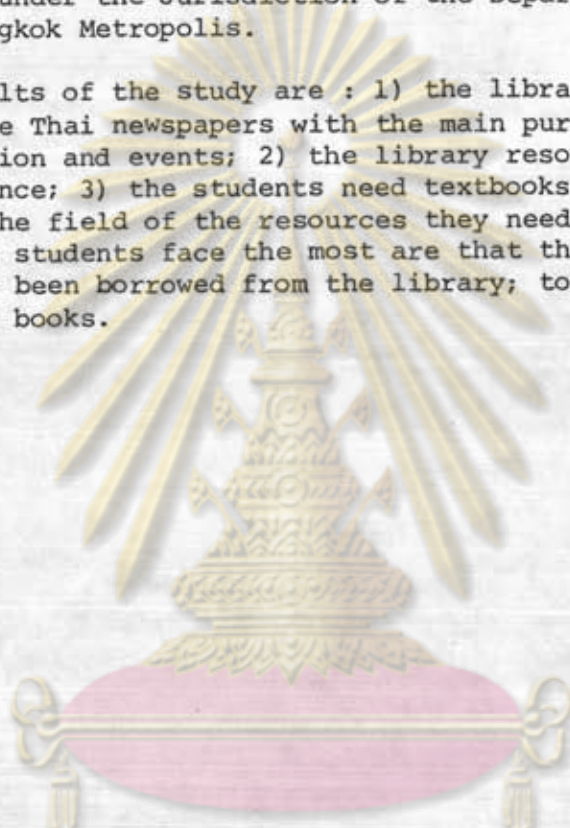
ลายมือชื่อนิสิต *เพ็ญพร หุ่มศิริ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ห่องพรรณ ลวนานนท์*

PENCARE POOMSIRI : THE USE OF LIBRARY RESOURCES BY SECONDARY SCHOOL STUDENTS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASS. PRO. PHONGPHARN LAWANANONT. 174 PP.

The objectives of this research are to study the use and need of library resources in the areas of : purposes, types, contents and quantities, and to study the problems of the use of library resources by the secondary school students under the Jurisdiction of the Department of General Education in Bangkok Metropolis.

The results of the study are : 1) the library resources the students used the most are Thai newspapers with the main purpose of acquiring current information and events; 2) the library resources the students used the most is science; 3) the students need textbooks and nonfiction books at high level; 4) the field of the resources they need the most is science. The problems the students face the most are that the books they want to use have already been borrowed from the library; too short working hours, and insufficient books.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา ... ๒๕๓.๑

ลายมือชื่อนิสิต 17๑๒๒ พ./ม.๑๖
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Phongpharn Lawanant*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์μό่งพรรณ ลวนานนท์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งในการให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภร เตมะรัชตะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์ ทัศนกิจจำรูญ ที่กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ซึ่งให้การสนับสนุนและขอขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และคอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ท้ายที่สุดขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

เพ็ญแข พุ่มศิริ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	2
สมมุติฐานการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2 การมัธยมศึกษาและห้องสมุดโรงเรียนมัธยม.....	10
ความหมายของการมัธยมศึกษา.....	10
ลักษณะของการมัธยมศึกษาในประเทศไทย.....	11
การจัดการมัธยมศึกษาของไทย.....	13
หลักสูตรมัธยมศึกษาของไทย.....	13
การแบ่งกลุ่มโรงเรียน.....	14
บทบาทและหน้าที่ของห้องสมุดโรงเรียนต่อการมัธยมศึกษา.....	14
ความหมายของห้องสมุดโรงเรียน.....	14
หน้าที่ของห้องสมุดโรงเรียน.....	16

บทที่	หน้า
2 การมัธยมศึกษาและห้องสมุดโรงเรียนมัธยม (ต่อ)	
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนในประเทศไทย	18
กระทรวงศึกษาธิการ	18
บทบาทของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	19
แนวโน้มของห้องสมุดโรงเรียนสมัยใหม่	21
3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
ประชากร	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	24
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบสมมติฐาน	27
รายละเอียดส่วนตัว	28
ความสนใจในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด	31
สภาพการใช้ทรัพยากรห้องสมุด	80
ปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดและปัญหาในการใช้ห้องสมุด	93
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	117
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	119
สรุปผลการวิจัย	120
อภิปรายผล	131
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้	139
ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์	139
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	139
บรรณานุกรม	140
ภาคผนวก	147
ประวัติผู้เขียน	174

คู่มือวิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามชั้นปี.....	28
2	ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามแผนการเรียน.....	29
3	หมวดวิชาของทรัพยากรห้องสมุดที่นักเรียนใช้โดยทั่วไป.....	32
4	หมวดวิชาของทรัพยากรห้องสมุดที่นักเรียนใช้จำแนกตามแผนการเรียน.....	34
5	ทรัพยากรห้องสมุดที่นักเรียนใช้.....	37
6	ทรัพยากรห้องสมุดที่นักเรียนใช้จำแนกตามแผนการเรียน.....	41
7	การเลือกทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนจำแนกตามชั้นปี.....	46
8	จำนวนหนังสือวิชาการหรือสารคดี ที่นักเรียนอ่านโดยเฉลี่ยใน 1 เดือน...	48
9	จำนวนบันเทิงคดีที่นักเรียนอ่านโดยเฉลี่ยใน 1 เดือน.....	50
10	วัตถุประสงค์ในการอ่านหนังสือ.....	52
11	วารสารภาษาไทยที่นักเรียนสนใจอ่าน.....	54
12	วารสารภาษาต่างประเทศที่นักเรียนสนใจอ่าน.....	63
13	วัตถุประสงค์ในการอ่านวารสารภาษาไทย.....	65
14	วัตถุประสงค์ในการอ่านวารสารภาษาต่างประเทศ.....	67
15	หนังสือพิมพ์ภาษาไทยที่นักเรียนอ่าน.....	69
16	หนังสือพิมพ์ภาษาต่างประเทศที่นักเรียนอ่าน.....	71
17	วัตถุประสงค์ในการอ่านหนังสือพิมพ์.....	73
18	คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ที่นักเรียนอ่าน.....	75
19	กิจกรรมของห้องสมุดที่นักเรียนสนใจ.....	78
20	ความคิดเห็น เรื่องความสำคัญของห้องสมุดต่อการศึกษาของนักเรียน.....	81
21	วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดและบริการห้องสมุด.....	83
22	สาเหตุที่นักเรียนไม่ใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด.....	85
23	ความถี่ในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน.....	87
24	ช่วงเวลาที่นักเรียนใช้ห้องสมุด.....	89
25	วิธีค้นทรัพยากรห้องสมุดที่ต้องการ.....	91

ดรรชนี

หน้า

26	ปัญหาด้านการใช้หนังสืออ้างอิง.....	94
27	ปัญหาด้านการใช้หนังสือ.....	96
28	ปัญหาด้านการใช้วารสาร.....	98
29	ปัญหาด้านการใช้หนังสือพิมพ์.....	100
30	ปัญหาด้านการใช้จุลสารและกฤตภาค.....	102
31	ปัญหาด้านการใช้โสตทัศนวัสดุ.....	104
32	ปัญหาด้านการใช้บริการห้องสมุด.....	106
33	ทรัพยากรห้องสมุดในหมวดวิชาในโรงเรียนที่นักเรียนต้องการใช้.....	109
34	ทรัพยากรห้องสมุดในหมวดวิชาในโรงเรียนที่นักเรียนต้องการใช้ ผู้นำควบคุมแผนการเรียน.....	112
35	ประเภทของทรัพยากรห้องสมุดที่นักเรียนต้องการ.....	115

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	เปรียบเทียบหมวดวิชาของทรัพยากรห้องสมุดที่นักเรียนใช้ (ตารางที่ 3) และหมวดวิชาที่นักเรียนต้องการใช้ (ตารางที่ 33).....	111

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย